

คณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ

Constitution Drafting Committee (CDC)

การปฏิรูปด้านพลังงาน

นายแพทย์ชูชัย ศุภวงศ์ รองประธานกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หก ในฐานะผู้รับผิดชอบ
หมวดปฏิรูป ได้สรุปผลการพิจารณาของคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญในด้านปฏิรูปพลังงานว่า

แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ

มาตรา .. รัฐต้องสร้างความมั่นคงทางพลังงาน กำกับดูแลให้มีการประกอบการและการใช้ประโยชน์จากพลังงานและพลังงานทดแทนอย่างได้มาตรฐาน มีประสิทธิภาพ เป็นธรรม และคุ้มค่า โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน ชุมชน และสิ่งแวดล้อม สนับสนุนการผลิตและการใช้พลังงานหมุนเวียนให้เต็มศักยภาพ ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัย พัฒนา และการใช้ประโยชน์จากพลังงานทุกประเภทอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ รวมทั้งต้องสนับสนุนให้ประชาชน ชุมชน องค์กรบริหารท้องถิ่น และเอกชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์พลังงาน และการผลิตพลังงานเพื่อใช้เองและเพื่อจำหน่ายด้วย

หมวดปฏิรูป

ส่วนที่ ๑๐ การปฏิรูปด้านพลังงาน

มาตรา .. ให้มีการปฏิรูปด้านพลังงานตามแนวทางดังต่อไปนี้

(๑) บริหารจัดการทรัพยากรอย่างมีธรรมาภิบาลและยั่งยืน ให้ปิโตรเลียมและเชื้อเพลิงธรรมชาติอื่นเป็นทรัพยากรของชาติและมีไว้เพื่อประโยชน์สูงสุดของประเทศและประชาชนอย่างแท้จริง และดำเนินการจัดทำหรือปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการปิโตรเลียมและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับพลังงานให้สอดคล้องกับหลักการข้างต้น

(๒) ปรับปรุงให้การสำรวจ การผลิต และการใช้ปิโตรเลียม หรือพลังงานอื่นใด ต้องคำนึงถึงผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพสิ่งแวดล้อม รวมทั้งวิถีชีวิตและสุขภาพของประชาชนและชุมชน

(๓) ดำเนินการให้ประชาชนได้รับรู้ เข้าถึง และเข้าใจในข้อมูลด้านพลังงาน และมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวางแผนพลังงานทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น รวมทั้งการติดตามและตรวจสอบการดำเนินนโยบายและแผนนั้น

นายแพทย์ชูชัย ศุภวงศ์ ได้ย้ำถึงเจตนารมณ์ของการปฏิรูปพลังงานว่า ปิโตรเลียมและเชื้อเพลิงธรรมชาติอื่นเป็นทรัพยากรของชาติและมีไว้เพื่อประโยชน์สูงสุดของประเทศและประชาชนอย่างแท้จริง และมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องปรับปรุง แก้ไข พ.ร.บ.การปิโตรเลียม ให้มีธรรมาภิบาลและเกิดผลประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน และชาติบ้านเมืองและได้ให้เหตุผลที่สำคัญว่า ปัจจุบันพลังงานเป็นสาธารณูปโภคที่สำคัญและเป็นสินค้าที่จำเป็นต่อการดำรงชีพ ดังนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่รัฐจะต้องควบคุมดูแลผู้ประกอบการด้านพลังงานไม่ให้มีการผูกขาดตัดตอนหรือการใช้อำนาจเหนือตลาดในทางมิชอบ และบริหารจัดการพลังงานอย่างเป็นธรรมทั้งต่อผู้บริโภคและผู้ผลิต (ทั้งผู้บริโภคด้วยกัน ผู้ผลิตด้วยกัน หรือระหว่างผู้บริโภคร่วมกับผู้ผลิต) ซึ่งรัฐต้องแก้ไข ปรับปรุง ยกเลิก หรือ

จัดทำกฎหมายใหม่ เพื่อให้เป็นไปตามหลักการบริหารจัดการอย่างมีธรรมาภิบาลและป้องกันช่องว่างที่จะก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมหรือความเหลื่อมล้ำมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้จะต้องสร้างความเป็นธรรมให้เกิดขึ้นกับคนในปัจจุบันแล้ว การบริหารจัดการพลังงานที่มีฐานจากทรัพยากรธรรมชาติโดยเฉพาะที่ใช้แล้วหมดไป ก็ควรคำนึงถึงขีดความสามารถของคนรุ่นต่อไปที่จะได้รับการตอบสนองความต้องการนี้ด้วย ในขณะเดียวกัน การดำเนินการในขั้นตอนต่าง ๆ ก็ไม่ควรก่อให้เกิดผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพสิ่งแวดล้อม และสุขภาพของประชาชน และชุมชน หรือหากมีผลกระทบก็ให้เกิดน้อยที่สุด

ทั้งนี้ การกำหนดให้ปิโตรเลียมและเชื้อเพลิงธรรมชาติอื่น (เชื้อเพลิงธรรมชาติอื่น คือ ถ่านหิน ลิกไนต์ หินน้ำมัน และทรายน้ำมัน) ซึ่งไม่ว่าจะอยู่ในที่ดินของผู้ใดให้เป็นของชาติไว้ในรัฐธรรมนูญด้วยนอกเหนือไปจากที่ได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติปิโตรเลียมและกฎหมายอื่น ย่อมเป็นการรับรองทรัพยากรประเภทนี้เป็นของชาติ อันจะไม่ได้รับผลกระทบหากมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงกฎหมายดังกล่าว ซึ่งในการกำหนดนโยบาย แผน หรือการอนุญาตให้สำรวจหรือให้ผลิต รวมถึงการจำหน่ายและการใช้ รวมถึงขั้นตอนอื่นใดนั้น รัฐต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของประเทศและประชาชนเป็นหลัก

นอกจากนี้ ยังมีเหตุผลสำคัญ คือ การกำหนดนโยบายพลังงานโดยรัฐในปัจจุบัน นั้น มีความจำเป็นต้องคำนึงถึงข้อเสนอและข้อเรียกร้องของประชาชน ในขณะที่พลังงานเป็นทั้งปัจจัยพื้นฐาน ต่อการดำรงชีพและการประกอบกิจการพลังงานก็ส่งผลกระทบต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะในพื้นที่ดำเนินกิจการ จึงจำเป็นต้องมีช่องทางให้ประชาชนโดยเฉพาะอย่างยิ่ง คนในพื้นที่ รวมถึงผู้ประกอบกิจการ ร่วมกับภาครัฐในการเสนอและการมีส่วนร่วมกำหนดนโยบายและแผนพลังงาน และสามารถติดตามและตรวจสอบการดำเนินนโยบายและแผนนั้นได้

จัดทำและเผยแพร่โดย
 ทีมงานโฆษกคณะกรรมการกร่างรัฐธรรมนูญ
 ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘
 ข้อมูล ณ ๑๕.๐๐ นาฬิกา